

N:o 21.

Ank. till Riksd. Kansli den 24 Mars 1885, kl. 1 e. m.

*Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition
med förslag till Lag angående lösdrifvares behandling.*

Sedan en af Kongl. Maj:t förordnad komité aflemnad förslag till förordning angående lösdrifveri jemte andra dermed sammanhang egande författningar och såväl Fångvårdsstyrelsen som länsstyrelserna inkommit med yttranden öfver nämnda förslag (hvilka yttranden blifvit Riksdagen i tryck meddelade), så och efter det förslaget till förordning angående lösdrifveri i anledning af de deremot fränställda anmärkningar blifvit i vissa delar omarbetadt, samt Högsta Domstolen deröfver afgifvit utlåtande, har Kongl. Maj:t uti en den 9 sistlidne Januari aflåten proposition föreslagit Riksdagen, jemlikt 87 § Regeringsformen, att antaga ett förslag till Lag angående lösdrifvares behandling af den lydelse, som här nedan i detta utlåtande finnes införd.

Lag-Utskottet, till hvars behandling den Kongl. propositionen blifvit af Kamrarne hänvisad, har vid granskning af densamma saknat uttrycklig bestämmelse derom, att för lösdrifveri å tvångsarbetsanstalt insatt person må, likasom nu den för försvarslöshet dömd, kunna frigifvas före utgången af arbetstiden, derest förändring i hans vilkor inträffar. Fall kunna emellertid tänkas, i hvilka skäligen kan sättas i fråga, huru vida det må vara af nöden att vidare å tvångsarbetsanstalt kvarhålla lösdrifvare, såsom att han der genom eget arbete samlat ansevärdare besparing, att arf eller gåfva af någon betydighet tillfallit honom under tvångsarbets tiden, eller att någon för erbjudandet vederhäftig person förklarar sig vilja taga honom i sin tjänst eller annars om honom draga försorg.

I betraktande häraf och då Utskottet delar Högsta Domstolens nästan enhälliga mening och Kongl. Fångvårdsstyrelsens dermed öfverensstämmande uppfattning, att det tvångsarbete, hvarom här är fråga, icke kan betraktas som straff för begången förseelse, utan allenast såsom en samhällets preventivåtgärd mot befarad framtida brottslighet, har Utskottet ansett, att, då den eller de omständigheter, som orsakat den preventiva åtgärden, upphört, den person, som är föremål för densamma, ock genast må frigifvas. Samhället har, i Utskottets tanke, icke vidare någon anledning och följaktligen icke heller någon rätt att längre hålla personen i tvångsarbete. Det må visserligen vara sant, att, särskildt hvad angår de på grund af gjordt anbud om laga tienst frigifne, dylik före den ådömda arbetstidens slut skeende frigifning hittills ofta vållat många missbruk, men Utskottet kan dock icke finna, att denna omständighet bör kunna leda till rubbning i den konsekventa tillämpningen af den grundprincip, på hvilken, enligt Utskottets uppfattning, hela nu ifrågavarande lagstiftning hvilat. Korrektivet mot de befarade olägenheterna torde vara att söka uti en af vederbörande Konungens Befallningshafvande före beslutet om frigifningen med en viss diskretionär makt verkstald noggrann och sträng pröfning af de förefintliga förhållanden, som skulle utgöra grund för frigifningen.

Utskottet har därför funnit, att i förslagets 7 § bör såsom ett nytt moment införas ett stadgande af innehåll, att, om den, som undergår tvångsarbete, kommer i förändrade vilkor, så att hans qvarhållande vid arbetsanstalten icke vidare är af nöden, Konungens Befallningshafvande i det län, der tvångsarbetsanstalten är belägen, eger förordna, att han skall från anstalten frigifvas. Enär Utskottet ansett, att bestämmelserna i 10, 11 och 12 §§ om förpassning, om bestridande af kostnaden för hemfärden och om polisuppsigt m. m., böra gälla äfven beträffande person, som på nu angifven grund från tvångsarbetsanstalt frigifves före utgången af den honom ådömda tvångsarbetstid, har Utskottet uti en efter förslagets 12 § inskjuten ny § (13) derom meddelat uttryckligt stadgande; och har, såsom följd af tillkomsten utaf denna nya paragraf, nummerordningen för efterföljande paragrafer i förslaget ändrats. Då emellertid efter Utskottets mening sådan frigifning, som här är i fråga, endast bör kunna meddelas af Konungens Befallningshafvande, har i 16 (15) § funnits erforderlig en särskild undantagsbestämmelse i detta fall från det allmänna stadgande, der gifvits, att i stad, der poliskammare finnes, poliskammare utöfvar i fråga om lösdrifvares behandling den myndighet, som enligt lagen tillkommer Konungens Befallningshafvande.

Med anledning af det nu anförda, och under åberopande af hvad de Riksdagen meddelade handlingar rörande detta ärende innehålla till stöd för det af Kongl. Maj:t framlagda förslag, mot hvilket Utskottet i öfrigt icke har något att erinra, hemställer Utskottet,

att Riksdagen, med förklarande, att Kongl. Maj:ts nu förevarande proposition icke kan bifallas i oförändradt skick, må för sin del antaga följande

Kongl. Maj:ts förslag:

Lag-Utskottets förslag:

F ö r s l a g

till

Lag angående lösdrifvares behandling.

Med upphäfvande af stadgan angående försvarslöse och till allmänt arbete förfallne personer den 29 Maj 1846, förordnas som följer:

1 §.

Hvar, som sysslolös stryker omkring från ort till annan utan medel till sitt uppehälle, må, der ej omständigheterna ådagalägga, att han söker arbete, behandlas såsom lösdrifvare på sätt i denna lag sägs.

Till enahanda behandling vare ock den förfallen, hvilken eljest, utan att ega medel till sitt uppehälle, underlåter att efter förmåga söka ärligen försörja sig och tillika förer ett sådant lefnadssätt, att våda deraf uppstår för allmän säkerhet, ordning eller sedlighet.

Barn under femton år må ej såsom lösdrifvare behandlas.

2 §.

1 mom. Den som beträdes med lösdrifveri må anhållas af krono- eller polisbetjent eller tillsyningsman, och varde den anhållne ofördröjligen instäld till förhör å landet inför ortens kronofogde eller länsman och i stad inför stadsfiskal.

*Kongl. Maj:ts förslag:**Lag-Utskottets förslag:*

Befinnes vid förhöret sådant fall vara för handen, som i 1 § afses, må den som håller förhöret meddela den anhållne varning samt för honom uppläsa och till honom öfverlemnna skriftligt besked angående varningens meddelande och skälen derfor.

I händelse varning meddelas, skall protokoll upprättas öfver förhöret, upptagande anledningen till detsamma och hvad den anhållne till sin ursäkt förebragt, äfvensom redogörelse för hans lefnadsomständigheter samt beskrifning öfver hans utseende, så ock intyg derom, att beskedet blifvit honom tillständt; skolande afskrift af protokollet till Konungens Befallningshafvande i länet insändas så tidigt, att det inom den i nästföljande mom. omförmälda tid kan vara för Konungens Befallningshafvande tillgängligt.

2. mom. Vill den, som erhållit varning, varda i saken vidare hörd, ege han hos Konungens Befallningshafvande i länet antingen personligen anmäla sig till förhör eller ock inkomma med skriftliga påminnelser inom tre dagar, om den varnade anhållits i stad, der Konungens Befallningshafvande har sitt säte, men eljest inom fjorton dagar från varningens meddelande; och skall den varnade, hvilken det ej är betaget att med posten insända påminnelserna, om hvad sålunda står honom öppet erhålla underrättelse, som jemväl intages i beskedet.

3 mom. Sedan förhör hållits eller påminnelser afgifvits, som i nästföregående mom. sägs, eller ock den derfor bestämda tid tilländagått, utan att den varnade låtit sig afhöra, skall Konungens Befallningshafvande taga den meddelade varningen under ompröfning och, om han finner den befogad, kungöra den för rikets polismyndigheter.

4 mom. Är anhållen lösdrifvare okänd och undandrager han sig att uppgifva namn eller hemort, eller förekommer skäligen anledning att hans uppgift derom är osann, och kan rätta förhållandet ej af betyg, som af lösdrifvaren innehafvas, eller annorledes genast utredas, skall han häktas och sändas till Konungens Befallningshafvande i länet, och må Konungens Befallningshafvande antingen hålla honom i häkte, till dess tillförlitlig upplysning i sagda hänseenden vunnits, eller sända honom till Konungens Befallningshafvande i annat län, der anledning är att sådan upplysning lättare står att vinna. I fall, som nu är nämndt, ankomme på Konungens Befallningshafvande att meddela varning och densamma kungöra såsom förr är sagdt.

Kongl. Maj:ts förslag:

Lag-Utskottets förslag:

3 §.

1 mom. Varder någon, innan två år förflutit sedan honom meddelad varning blifvit kungjord, beträdd med lösdrifveri, må han, efter det förhör, på sätt i 2 § 1 mom. sägs, med honom hållits, häktas och sändas till Konungens Befallningshafvande i länet, dit jemväl afskrift af förhørsprotokollet skall insändas.

2 mom. Konungens Befallningshafvande hälle ytterligare förhör med den häktade och låte i protokoll öfver förhöret anteckna hans lefnadsomständigheter samt införa prestbetyg och läkarebetyg för den häktade jemte beskrifning öfver hans utseende och uppgift å den ort, som efter ty i 10 § sägs skall såsom hans hemort anses. Finnes den häktade hafva gjort sig skyldig till lösdrifveri å tid, som i 1 mom. sägs, må Konungens Befallningshafvande döma honom till tvångsarbete från och med en månad till och med ett år. Har han förut undergått dylikt tvångsarbete eller straffarbete, eller förekomma eljest försvårande omständigheter, må tvångsarbetstiden utsträckas till högst tre år.

3 mom. Pröfvar Konungens Befallningshafvande sådana mildrande omständigheter vara för handen, att den häktade, ändå att han befunnits skyldig till lösdrifveri, icke skäligen bör till tvångsarbete dömas, eger Konungens Befallningshafvande meddela honom förnyad varning samt ställa honom på fri fot; börande varningen kungöras såsom i 2 § sägs.

4 §.

Har den, som undergått tvångsarbete, inom två år efter frigifvandet blifvit beträdd med lösdrifveri, vare utan vidare varning underkastad behandling som i 3 § sägs.

5 §.

Beslut, hvarigenom någon dömes till tvångsarbete, skall för den dömde genast afkunnas med underrättelse om hvad för besvärns anförande bör iakttagas; och varde skriftligt utslag med åteknad fullständig besvärshänvisning honom tillståndt inom tre dagar, den oräknad då beslutet afkunnades.

Kongl. Maj:ts förslag:

Lag-Utskottets förslag:

6 §.

Vill någon söka ändring i Konungens Befallningshafvandes utslag, hvarigenom han blifvit dömd till tvångsarbete, eger han inom åtta dagar efter det utslaget blifvit afkunnadt, den dagen oräknad, till Konungens Befallningshafvande ingifva sina till Konungen ställda underdåniga besvär. Behöfver klaganden biträde vid besvärens författande, foge Konungens Befallningshafvande anstalt att det erhålles.

Inkomna besvär åligge Konungens Befallningshafvande att, så fort ske kan, till Justitierevisions-expeditionen insända, tillika med vederbörandes yttrande, om anledning förekommit att sådant infordra, äfvensom eget utlåtande och öfriga till målet hörande handlingar.

Konungens Befallningshafvande eger, om skäl förefinnes, förordna, att den dömda må, intill dess besvären blifvit afgjorda eller utslaget vunnit laga kraft, vistas på fri fot.

Konungens Befallningshafvandes beslut angående varning må ej öfverklagas utan i sammanhang med besvär öfver utslag, hvarigenom tvångsarbete blifvit ådömdt.

7 §.

Den som i följd af ålderdom, kropps- eller sinnessjukdom, vanförhet eller lyte är oförmögen att genom arbete förvärfva hvad till lifvets uppehållande oundgängligen erfordras, må ej dömas till tvångsarbete, eller, om han börjat sådant undergå, dermed fortfara; och varde han, derest han tillhör annat län än det, der han vistas, af Konungens Befallningshafvande öfversänd eller förpassad till Konungens Befallningshafvande i det län, inom hvilket han i fråga om fattigvård har hemorts-rätt.

1 mom. Den som i följd af ålderdom, kropps- eller sinnessjukdom, vanförhet eller lyte är oförmögen att genom arbete förvärfva hvad till lifvets uppehållande oundgängligen erfordras, må ej dömas till tvångsarbete, eller, om han börjat sådant undergå, dermed fortfara; och varde han, derest han tillhör annat län än det, der han vistas, af Konungens Befallningshafvande öfversänd eller förpassad till Konungens Befallningshafvande i det län, inom hvilket han i fråga om fattigvård har hemorts-rätt.

2 mom. Kommer den, som undergår tvångsarbete, i förändrade vilkor, så att

Kongl. Maj:ts förslag:

Lag-Utskottets förslag:

hans qvarhållande vid arbetsanstalten icke vidare är af nöden, ege Konungens Befallningshafvande i det län, der tvångsarbeitsanstalten är belägen, förordna, att han skall från anstalten frigifvas.

8 §.

I fråga om beräkning af tiden för ådömdt tvångsarbete vare lag som i sådant hänseende stadgas angående fängelsestraff.

9 §.

Tvångsarbete skall förrättas i allmän tvångsarbeitsanstalt, så ordnad att för brott straffade i allmänhet särskiljas från andra, samt att de dömde varda skilde efter kön, äfvensom att de hållas till lämpligt arbete efter olika arbetsförmåga.

Har fattigvårdssamhälle, enskildt för sig eller gemensamt med annat fattigvårdssamhälle, inrättat tvångsarbeitsanstalt, som står under offentlig myndighets tillsyn, då må, der anstaltens stadgar det medgifva, ådömdt tvångsarbete enligt Konungens Befallningshafvandes förordnande der förrättas; och ege fattigvårdssamhälle derfor njuta ersättning af staten, efter ty Konungen pröfvar skäligt.

10 §.

1 mom. Den som efter den ådömda tvångsarbetstidens slut frigifves skall af arbetsanstaltens föreståndare förpassas till den kommun, der han har sin hemort, derest ej Konungens Befallningshafvande medgifvit, att han utan att först begifva sig till hemorten må förpassas till ort, som omförmäles i 12 § 3 mom. Passet skall innehålla föreskrift om väg, tid och sätt för färden äfvensom underrättelse om hvad den frigifne enligt 12 § har att iakttaga.

2 mom. Med lösdrifvares hemort efter denna lag förstås den ort, der han är eller senast varit mantalsskrifven. Kan det ej utrönas, vare hans födelseort ansedd såsom hans hemort.

Kongl. Maj:ts förslag:

Lag-Utskottets förslag:

11 §.

Kostnaden för hemfärden, när den som undergått tvångsarbete från arbetsanstalten frigifves, äfvensom för uppehälle under färden och nöd-
torftig beklädnad bestrides af allmänna medel, i den mån den frigifnes
vid anstalten innestående tillgångar ej dertill förslå. Ej må den frigif-
nes tillgångar i vidsträcktare mån för nämnda ändamål anlitas, än att
han eger i behåll nödiga medel för uppehälle under minst fjorton dagar.

Medel, som den frigifne kan hafva vid arbetsanstalten innestående,
sedan ofvan nämnda kostnad blifvit betäckt, skola enligt anvisning, som
bör i passet meddelas, sändas till länsmannen i den ort, dit den frigifne
förpassas, eller, om det är stad, till polismästaren eller, der sådan ej
finnes, till stadsfiskalen; och hafva desse att ombesörja att medlen
komma den frigifne till godo i mån af behof. Redogörelse för medlen
skall årligen insändas till Konungens Befallningshafvande.

12 §.

1 mom. Den frigifne skall ofördröjligen, i enlighet med det för
honom utfärdade pass, begifva sig till den ort, dit han förpassats, och,
om förpassningen skett till stad, der polismästare finnes, anmäla sig hos
denne inom tjugofyra timmar efter ankomsten.

2 mom. Den som blifvit dömd till tvångsarbete i sex månader
eller derutöfver eger under två år efter frigifvandet icke utan särskildt
tillstånd, meddeladt i stad af polismästare eller, der sådan ej finnes, af
stadsfiskal och å landet af ortens länsman, uppehålla sig utom den
kommun han tillhör eller der han erhållit behörigt tillstånd att vistas;
och skall han i stad, der polismästare finnes, å de tider och i den ord-
ning, som af polismästaren föreläggas honom, göra anmälan om bostad
och försörjningsmedel.

3 mom. Tillstånd, hvarom i nästföregående mom. sägs, må lemnas
den frigifne för att han må kunna emottaga erbjuden anställning hos
välkänd och pålitlig person eller å uppgifven ort söka arbete, der utsigt
dertill finnes, eller ombesörja någon för den frigifne vigtig angelägenhet.
För den, som erhållit sådant tillstånd, skall den myndighet, som lemnat
tillståndet, utfärda pass. Den förpassade åligger att ställa sig till efter-
rättelse de i passet gifna föreskrifter och, om han blifvit förpassad till
stad, der polismästare finnes, inom tjugofyra timmar efter ankomsten
anmäla sig hos denne.

*Kongl. Maj:ts förslag:**Lag-Utskottets förslag:*

4 mom. Den i 2 mom. stadgade skyldighet att anmäla bostad och försörjningsmedel bör så ordnas, att den anmälningsskyldige icke störes i sin lofliga verksamhet eller utsättes för allmän uppmärksamhet; och ege polismästaren i särskilda fall åt tillsyningsman eller annan dertill tjenlig person öfverlåta befattningen med anmälningarnes emottagande.

5 mom. Förekommer skäl dertill, eger Konungens Befallningshafvande att helt och hållet eller delvis meddela befrielse från de skyldigheter, som enligt denna § åligga den frigifne.

6 mom. Visar den frigifne tredska att efterkomma hvad honom enligt denna § åligger eller de honom på grund af samma § gifna föreskrifter, vare underkastad behandling som i 3 § sägs.

13 §.

Hvad i 10, 11 och 12 §§ är föreskrifvet gäller jemväl i fråga om dem, som på grund af stadgandet i 7 § 2 mom. frigifvas.

14 §.

Då någon genom utslag, som vunnit laga kraft eller blifvit fastställt, dömts till tvångsarbete, så ock när någon från tvångsarbetsanstalt frigifves och när den frigifne erhåller tillstånd att vistas utom hemorten eller den ort, dit han eljest förpassats, eller på grund af 12 § 5 mom. varder fri i val af vistelseort, skall underrättelse derom meddelas rikets polismyndigheter.

Huru underrättelse, som här sägs, skall meddelas, så ock huru kungörande enligt 2 § 3 mom. skall ske, derom förordnar Konungen.

15 §.

1 mom. Krono- och polisbetjente äfvensom tillsyningsman åligge att hålla noggrann tillsyn å lösdrivare; och bör kommunalmyndighet samt tillsyningsman låta sig angeläget vara att bereda lösdrivare utväg till arbete.

Kongl. Maj:ts förslag:

Lag-Utskottets förslag:

2 mom. Tillsyningsman, äfvensom annan person, hvilken erhållit sådant uppdrag som i 12 § 4 mom. sägs, ege i utöfningen af denna befattning åtnjuta det skydd, som enligt lag tillkommer tjänsteman.

3 mom. Med tillsyningsman förstås i denna lag sådan, som enligt förordningen angående fattigvården blifvit utsedd att hafva uppsigt å betlare.

16 §.

I stad, der poliskammare finnes, utöfvar poliskammaren i fråga om lösdriivares behandling den myndighet, som enligt denna lag tillkommer Konungens Befallningshafvande.

I stad, der polismästare finnes, må denne och i annan stad Konungens Befallningshafvande kunna förordna poliskommissarie eller annan polisman att fullgöra hvad enligt denna lag åligger stadsfiskal.

I stad, der poliskammare finnes, utöfvar poliskammaren i fråga om lösdriivares behandling den myndighet, som enligt denna lag tillkommer Konungens Befallningshafvande; *dock må poliskammare ej förordna om frigifning enligt 7 § 2 mom.*

I stad, der polismästare finnes, må denne och i annan stad Konungens Befallningshafvande kunna förordna poliskommissarie eller annan polisman att fullgöra hvad enligt denna lag åligger stadsfiskal.

17 §.

Denna lag skall gälla till efterlefnad från och med den 1 Oktober 1885.

Den som, då denna lag träder i verksamhet, undergår honom på grund af stadgan angående försvarslöse och till allmänt arbete förfallne personer den 29 Maj 1846 ådömdt allmänt arbete, skall, då han varder frigifven, anses såsom hade han undergått tvångsarbete enligt denna lag. Derest före den bestämda arbetstidens utgång något förhållande inträffar, på grund hvaraf han enligt 22 § i nämnda stadga kunnat blifva frigifven, skall sådan rätt honom tillgodokomma.

Har någon inom två år före lagens trädande i verksamhet frigifvits från sådant allmänt arbete, som ofvan sägs, varde ansedd såsom hade han vid frigifningen blifvit varnad för lösdriivveri.

I händelse vid lagens trädande i verksamhet tillfälle saknas att låta alla dem, som till tvångsarbete dömas, fullgöra arbetet i sådan tvångs-

Kongl. Maj:ts förslag:

Lag-Utskottets förslag:

arbetsanstalt, som i 9 § åsyftas, skola de, för hvilka sådant tillfälle saknas, i stället fullgöra det ådömda arbetet i enrum å cellfångelse, dock med iakttagande att i sådant fall en tredjedel af den ådömda arbetstiden afdrages.

Stockholm den 24 Mars 1885.

På Lag-Utskottets vägnar:

AXEL BERGSTRÖM.

Reservationer:

af Herrar *Bergström* och *Fröberg*, hvilka ansett, att Utskottet bort tillstyrka bifall till den af Kongl. Maj:t föreslagna lydelsen af 7 §, samt att, derest stadgande infördes derom, att den, som för lösdrifveri underginge tvångsarbete men komme i förändrade vilkor, skulle från tvångsarbetsanstalten frigifvas, föreskrift härom borde införas uti en efter 12 § insatt särskild 13 §, hvaråt borde gifvas följande lydelse:

»Kommer den, som undergått tvångsarbete i förändrade vilkor, så att hans qvarhållande vid arbetsanstalten icke vidare är af nöden, ege Konungens Befallningshafvande i det län, der tvångsarbetsanstalten är belägen, förordna, att han skall från anstalten frigifvas. I sådant fall varde han utan förpassning på fri fot stäld och hans vid anstalten innestående medel till honom öfverlemnade;»

skolande i öfrigt hvad 11 och 12 §§ innehålla icke på den sålunda frigifne ega tillämpning; med den förändring i paragrafernas nummer, som inskjutandet af en sådan paragraf komme att föranleda;

af Herr *Berglöf*: »1:o. Af komiterade afgifvet förslag till förordning angående lösdrifveri innehåller i § 12:

»1 mom. Ej skall efter denna förordning någon dömas till tvångsarbete, som af Konungens Befallningshafvande anses skäligen böra af fattigvårdssamhälle åtnjuta full försörjning.

»2 mom. Varder någon, sedan han blifvit till tvångsarbete dömd, oförmögen till arbete för den ådömda arbetstiden eller den del deraf, som kan återstå, då må han för vidare förordnande öfversändas till Konungens Befallningshafvande i det län, inom hvilket han anses ega hemortsrätt.»

I det förslag till lag angående lösdrifvares behandling, hvaröfver Kongl. Maj:t inhemtade Högsta Domstolens yttrande, hade motsvarande bestämmelser i § 7 följande lydelse:

»1 mom. Ej må någon dömas till tvångsarbete, som är berättigad att af fattigvårdssamhälle åtnjuta fattigvård.»

»2 mom. Varder någon, sedan han börjat undergå tvångsarbete, så oförmögen till arbete att han är berättigad till fattigvård, skall han för vidare förordnande sändas till Konungens Befallningshafvande i det län, inom hvilket han i fråga om fattigvård har hemortsrätt.»

Angående detta ämne yttrar Högsta Domstolen:

»Då tvekan torde kunna uppstå om och i hvad mån den pröfning, som i fråga om en persons rätt till fattigvård här förutsättes, blefve för framtida afgörandet af denna fråga bindande, samt det borde ankomma på Konungens Befallningshafvande att i det fall, som i mom. 2 afses, efter omständigheterna antingen med fångskjuts öfversända eller endast förpassa ifrågavarande person, hemstälde Högsta Domstolen, att åt denna § måtte gifvas följande lydelse:

»Den, som i följd af ålderdom, kropps- eller sinnessjukdom, vanförhet eller lyte är oförmögen att genom arbete förvärfva hvad till lifvets uppehållande oundgängligen erfordras, må ej dömas till tvångsarbete eller, om han börjat sådant undergå, dermed fortfara; och varde han, derest han tillhör annat län än det der han vistas, af Konungens Befallningshafvande öfversänd eller förpassad till Konungens Befallningshafvande i det län, inom hvilket han i fråga om fattigvård har hemortsrätt.»

Denna lydelse är lika med Kongl. Maj:ts för Riksdagen framlagda förslag. Genom denna redaktion kunna möjligen de bestämmelser, hvilka i denna paragraf inrymmas, gifvas den tolkningen, att föreskriften om öfversändandet eller förpassningen skall afse icke blott den, som af uppgifna anledning skall upphöra med tvångsarbetet, utan äfven hvarje annan, som i följd af ålderdom, kropps- eller sinnessjukdom, vanförhet eller lyte är oförmögen att genom arbete förvärfva hvad till lifvets uppehållande oundgängligen erfordras, och som tillhör annat län än det der han vistas. För att förekomma den förveckling, som härigenom kan uppstå emellan denna paragraf och § 1 i Kongl. Förord-

ningen den 9 Juni 1871 angående fattigvården, anser jag den lydelse, Kongl. Maj:t ursprungligen lemnat denna paragraf med sådant tillägg, som motsvarar hvad Högsta Domstolen haft att anmärka, vara lämpligare och hemställer därför, att § 7 måtte gifvas denna lydelse:

7 §.

Den som i följd af ålderdom, kropps- eller sinnessjukdom, vanförhet eller lyte är oförmögen att genom arbete förvärfva hvad till livvets uppehållande oundgängligen erfordras, må ej dömas till tvångsarbete.

Varder någon, sedan han börjat undergå tvångsarbete, så oförmögen till arbete, att han är berättigad till fattigvård, skall han, derest han tillhör annat län än det, der han vistas, af Konungens Befallningshafvande öfversändas eller förpassas till Konungens Befallningshafvande i det län, inom hvilket han i fråga om fattigvård har hemortsrätt.

2:o. Med Utskottet är jag ense om den ändring, som är intagen i 2 mom. af 7 §, men anser anledning saknas, att sålunda frigifven person förpassas enligt 10 § — klädes och födes på statens bekostnad eller förhindras disponera öfver egna tillgångar enligt 11 § — eller ställes under polisuppsigt enligt 12 §. Med anledning häraf och då ifrågavarande bestämmelser icke lämpligen kunna införas i 7 §, anser jag att detta stadgande bör upptagas i en särskild paragraf, som insättes efter 12 §, och att följande lydelse gifves åt en ny

13 §.

Kommer den, som undergår tvångsarbete, i förändrade vilkor, så att hans qvarhållande vid arbetsanstalten icke vidare är af nöden, ege Konungens Befallningshafvande i det län, der tvångsarbetsanstalten är belägen, förordna, att han skall från anstalten frigifvas. I sådant fall varde han utan förpassning på fri fot stäld och hans vid anstalten innestående medel till honom öfverlemnade; skolande i öfrigt hvad 11- och 12 §§ innehålla icke ega tillämpning på den sålunda frigifne.

Följande §§ 13—16 gifvas den ändring i paragrafnummer, som för-
anledes genom den nya 13 §.»

Herrar *Widmark* och *Nisser* hafva begärt få här antecknadt, att de icke deltagit i ärendets slutliga behandling inom Utskottet.
